

ΣΑΝ
ΣΗΜΕΡΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

ΜΕΡΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟ ΕΒΔΟΜΟ Α΄

«Πες μου πως βλέπεις την ιστορία για να σου πω ποιος είσαι»

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

Η ζωγραφική της Χαρίκλειας Διακοβασίλη

Όταν κάνουμε θέμα μας, με τα κείμενα ετούτα, την κουλτούρα μας στη μετανάστευση, στην ουσία διερευνούμε κατά η οργανωμένη παροικία θα έχει ένα αξιόλογο μέλλον. Διότι το μέλλον από το παρόν φαίνεται πως θα είναι. Αν η παροικία το έργο των ανθρώπων που παράγουν κουλτούρα το βάζει στην άκρη, είτε από αδιαφορία, γιατί βάζει άλλες πιο υψηλές προτεραιότητες, είτε διότι δεν αρέσει η «φάτσα» κάποιων, τότε, το μέλλον ολόκληρης της παροικίας δεν προβλέπεται λαμπρό. Τα ερωτήματα που μπαίνουν τώρα αμείλικτα, για το μέλλον, καταλαβαίνει ακόμα και ο πιο αδαείς, ότι δεν μπορούν να αποσυνδεθούν ούτε από το τι έγινε στο παρελθόν, ούτε από το τι γίνεται τώρα. Πόσο και πως προετοιμάστηκαν στο παρελθόν οι οργανώσεις; και τι κάνουν σήμερα έστω την ύστατη ώρα, για να προσδιορίσουν ενεργητικά το μέλλον;

Στη γλώσσα τι πετύχαμε; Στην ιστορία της μετανάστευσης τι πετύχαμε; Όταν οι υποδομές για την υποστήριξη αυτής της ιστορίας όπως είναι τα μουσεία, τα θέατρα, οι Γκαλερί, οι βιβλιοθήκες, τα αρχεία κ.α. λείπουν εντελώς;

Φεύγοντας από τη ζωή και οι τελευταίοι της μαζικής μεταπολεμικής μετανάστευσης στην Αυστραλία τι θα μείνει πίσω, που να λειτουργήσει ως «σπίθα» στο μέλλον;

Προχτές κάποιος συμπάροικος έφυγε από τον κόσμο τούτο. Και ο γιός του, κάλεσε τους εργάτες να καθαρίσουν το διαμέρισμα του πατέρα. Πέταξε τα πάντα. Δεν κράτησε τίποτα ούτε κάτι ως ενθύμιο από τους γονείς. Ανάμεσα σε αυτά που πετάχτηκαν στη μονάδα ανακύκλωσης σκουπιδιών που βρίσκεται στο Rockdale, ήταν βιβλία του Περικλή Γιαννόπουλου, όπως «Η ελληνική γραμμή», βιβλία του Ίωνα Δραγούμη, του Βάρναλη, του Δελμούζου κ.α. Το πώς το έμαθα αυτό είναι μια άλλη ιστορία που δεν χρειάζεται να δημοσιοποιηθεί.

Μια άλλη φορά εδώ και 4-5 χρόνια επισκέφτηκα μια έκθεση λαογραφικού υλικού που είχαν διοργανώσει τα μέλη της ΕΕΛΚΑ, στη Μυτιληνιακής Αδελφότητα. Ανάμεσα στα εκθέματα ήταν και δύο θαυμάσια παραδοσιακά κεραμικά της Μυτιλήνης. Όταν ρώτησα την κυρία που τα έφερε ποιος ήταν ο προορισμός τους, μου απάντησε ευθέως ότι «Θα πεταχτούν στα σκουπίδια όταν πεθάνω διότι δεν αρέσουν στα παιδιά μου».

Δεν θα συνεχίσω έτσι, αλλά όλοι σας φαντάζομαι ότι έχετε να διηγηθείτε κάτι παρόμοιο. Όλος αυτός ο πολιτισμός που ήρθε με τους μετανάστες στην Αυστραλία θα χαθεί, θα καταλήξει στα σκουπίδια, διότι είμαστε καλοί να διοργανώνουμε χορούς και πανηγύρια,

αλλά κακοί στο να οργανώνουμε υποδομές για την παραγωγή κουλτούρας.

Έκανα αυτή την εισαγωγή για να δικαιολογήσω γιατί μίλησα την περασμένη βδομάδα για τη ζωγραφική του Λυμπεράτου και γιατί σήμερα θα μιλήσω για τη ζωγραφική της Διακοβασίλη. Σε αυτή την παροικία τα ευκόλως εννοούμενα γίνονται ακατάληπτα σαν σκριτικά, ή παρεξηγούνται.

Αξιόλογη λαϊκή ζωγραφική όπως του Λυμπεράτου και της Διακοβασίλη έχουμε αρκετή μέσα στην παροικία. Ζωγραφική η οποία μας δίνει πολλές πληροφορίες για την ψυχολογική κατάσταση στη μετανάστευση. Πληροφορίες που δεν μας δίνουν ούτε τα έγγραφα, ούτε οι συνεντεύξεις. Αλλά ποιοι οργανισμοί σκέφτηκαν ποτέ να συλλέξουν αυτά τα έργα για να συντηρηθούν στο μέλλον; Για να μη καταλήξουν και αυτά στα σκουπίδια; Την ιστορία μας στην Αυστραλία δεν την προσέξαμε, γι' αυτό η ιστορία θα μας εκδικηθεί.

Αλλά ας έρθουμε τώρα στη ζωγραφική της Χαρίκλειας Διακοβασίλη. Μπήκε στη ζωγραφική περιπέτεια σε μεγάλη ηλικία όπως και ο Λυμπεράτος, όπως και πολλοί άλλοι και άλλες λαϊκοί ζωγράφοι. Έχει και αυτή μια ιστορία παρουσίας μέσα στις παροικιακές οργανώσεις όπως στην ΕΕΛΚΑ και την ΑΧΕΠΑ, Επίσης για χρόνια επιμελείται μια ραδιοφωνική εκπομπή πολιτιστικού περιεχομένου στο 2ΜΜ. Αυτή η γεμάτη δημόσια παρουσία της, μέσα στην παροικία, θα περίμενε κανείς ότι είναι αρκετή (και ενδεικτική για το βαθμό και το είδος) για να δώσει στο άτομο τις ικανοποιήσεις που χρειάζεται. Όμως τα πράγματα δεν είναι πάντα έτσι όπως φαίνονται. Ο μεγαλύτερος όγκος της λαϊκής τέχνης που παράγεται προέρχεται από ανθρώπους που στα μεγάλα χρόνια της ζωής τους, εκφράζουν μια διαφορετική εικόνα της προσωπικότητά τους (των επιθυμιών και των φόβων τους), πολύ πιο κοντά στην πραγματικότητα της ύπαρξής τους. Η ζωγραφική γίνεται το μέσον που αποκαλύπτει μια εναντίωση της ύπαρξης σε αυτά που ζήσανε. Είδαμε πως στον Λυμπεράτο η ζωγραφική του έβγαλε ανασφάλεια, όταν στη λογοτεχνία του κριτικάρει την κοινωνία από μια ισχυρή ιδεολογική θέση.

Στη Χαρίκλεια Διακοβασίλη, όπως θα δούμε την άλλη Παρασκευή, η ζωγραφική βγάζει στην επιφάνεια την επιθυμία ενός παιδικού κόσμου που έζησε μέσα από βιβλία, καρποστάλ, παραμύθια και μύθους. Η μετανάστευση, αν και δελέασε τους ανθρώπους με τα υλικά της πλούτη, όμως άφησε στην ψυχή μια πικρία, γιατί η περίφημη αλληλοβοήθεια των ελλήνων, γύρισε σε μίσος, σε στάχτη και μπουρμούλη.

Γεγονότα

1702 - Εκδίδεται η Daily Courant, η πρώτη καθημερινή εφημερίδα της Αγγλίας.

1818 - Εκδίδεται το μυθιστόρημα Φρανκενστάιν ή ο Σύγχρονος Προμηθέας της Μαίρης Σέλλεϋ.

1851 - Λαμβάνει χώρα στη Βενετία η πρώτη παράσταση του Ριγκολέττο του Τζουζέπε Βέρντι.

1867 - Λαμβάνει χώρα στο Παρίσι η πρώτη παράσταση του Δον Κάρλος του Τζουζέπε Βέρντι.

1917 - Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: Η Βαγδάτη πέφτει στις αγγλο-ινδικές δυνάμεις.

1928 - Βυθίζεται στην Αίγινα το τορπιλοβόλο Πάνορμος μετά από πρόσκρουση σε ύφαλο, χωρίς ανθρώπινη απώλεια.

1941 - Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: Ο Αμερικανός πρόεδρος Φραγκλίνος Ρούζβελτ υπογράφει το Νόμο Εκμισθώσεως και Δανεισμού, επιτρέποντας το αμερικανική κατασκευής πολεμικό υλικό να αποστέλλεται στις συμμαχικές δυνάμεις με τη μορφή δανείου.

1943 - Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, απελευθερώνεται η πρώτη πόλη της Ευρώπης από τις ιταλικές δυνάμεις του Άξονα, η οποία είναι η Καρδίτσα, καθιστάμενη έτσι η «πρωτεύουσα» της ελεύθερης Ελλάδας.

1946 - Συλλαμβάνεται από τα βρετανικά στρατεύματα ο Ρούντολφ Ες, ο πρώτος διοικητής του στρατοπέδου συγκέντρωσης Άουσβιτς.

1983 - Το Πακιστάν πραγματοποιεί επιτυχημένη δοκιμή πυρηνικών όπλων.

1991 - Ιδρύεται και ξεκινά τη λειτουργία του το διεθνές ειδησεογραφικό τηλεοπτικό δίκτυο του BBC, BBC World News

2011 - Σεισμός και τσουνάμι στο Σεντάι της Ιαπωνίας, με απολογισμό 15.365 νεκρούς, 5.363 τραυματίες και 8.206 αγνοούμενους.

Γεννήσεις

1916 - Χάρολντ Ουίλσον, Άγγλος πολιτικός

1922 - Κορνήλιος Καστοριάδης, Έλληνας φιλόσοφος και οικονομολόγος

1929 - Γεώργιος Σαββίδης, Έλληνας φιλόλογος

1931 - Ρούπερτ Μέρντοκ, Αυστραλός επιχειρηματίας

1954 - Σάκης Μπουλάς, Έλληνας τραγουδιστής και ηθοποιός

1961 - Ηλίας Κοτέας, Καναδός ηθοποιός

1966 - Ηλίας Ζούρος, Έλληνας προπονητής καλαθοσφαίρισης

Θάνατοι

1927 - Ξενοφών Στρατηγός, Έλληνας στρατηγός

1949 - Αναστάσιος Χαραλάμης, Έλληνας στρατιωτικός

1955 - Αλεξάντερ Φλέμινγκ, Σκωτσέζος επιστήμονας

1977 - Σοφοκλής Ευστρατιάδης, Έλληνας πολιτικός

1978 - Σοφία Βέμπο, Ελληνίδα τραγουδίστρια και ηθοποιός

2006 - Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς, Σέρβος πολιτικός

Στη Χαρίκλεια Διακοβασίλη, όπως θα δούμε την άλλη Παρασκευή, η ζωγραφική βγάζει στην επιφάνεια την επιθυμία ενός παιδικού κόσμου που έζησε μέσα από βιβλία, καρποστάλ, παραμύθια και μύθους.